CITR: Profitul companiilor mari stagneaza, datoriile cresc cu 11 miliarde de euro. Peste 40% dintre companiile de impact sunt deja în dificultate

Companiile de impact din România ramân pilonii economiei, dar într-un echilibru tot mai fragil. Deși numarul companiilor cu active de peste un milion de euro a atins un nou record – 45.064 de companii, dublu fața de 2013, performanța lor financiara se degradeaza: deși profitul net are o ușoara scadere, cu 1,6%, datoriile cresc cu 11 miliarde de euro, iar aproape jumatate dintre companiile de impact se afla tot în dificultate financiara, arata studiul companiilor de impact realizat de CITR.

Contextul macroeconomic al anului 2024 – caracterizat prin costuri ridicate de finanțare, cerere interna volatila și exporturi afectate de încetinirea economiilor europene – a pus presiune pe marjele companiilor românești. În acest climat, companiile mari au reușit sa își mențina activitatea, însa cu o dependența tot mai mare de finanțarea externa, semn ca economia rezista, dar nu se redreseaza.

Aceste companii de impact genereaza 83% din cifra de afaceri totala a economiei (419 miliarde euro) și totodata concentreaza 85% din datoriile totale, consolidându-și rolul de nucleu al activității economice. Totuși, potrivit studiului CITR, reziliența companiilor mari este susținuta mai mult de creditare și amânarea investițiilor decât de profitabilitate reala.

Rezistența, nu redresare: creștere susținuta de datorii

Pentru anul 2024, companiile de impact au raportat o creștere de 4% a activelor și de 5% a datoriilor, în timp ce profitul net este în relativa stagnare și evolueaza negativ cu doar 1,6%. Cifra de afaceri s-a menținut aproape constanta, fara semne clare de creștere, iar reducerea cheltuielilor a fost marginala.

Pentru cele 30.911 companii care au ramas în aceasta categorie doi ani consecutiv, performanțele sunt ușor mai bune – profit net +5%, active +6%, datorii +9% –, dar tendința generala arata o dependența tot mai mare de finanțare externa și credit furnizor.

„*Economia românească se afla într-un punct de echilibru fragil: companiile mari înca susțin activitatea*

economica, dar o fac cu un grad de îndatorare tot mai ridicat. În acest context, stagnarea profitului și creșterea datoriilor pentru companiile de impact le amenință stabilitatea pe termen lung, limitând capacitatea de investiții și inovare", afirma Paul-Dieter Cîrlanaru, CEO CITR.

275 de companii dețin aproape jumatate din datoriile totale

Analiza CITR evidenţiaza o polarizare accelerata a riscului: doar 275 de companii din totalul celor peste 45.000 de companii de impact cumuleaza 46% din datoriile totale la nivelul economiei.

Mai mult, deși companiile cu active de peste 50 de milioane de euro reprezinta doar 2% din totalul companiilor de impact aflate în insolvența iminenta, acestea concentreaza 50% din datoriile acestui segment.

"Aceasta distribuție arata ca vulnerabilitatea economica este concentrata în vârful piramidei – acolo unde problemele financiare ale unei singure companii pot genera efecte de contagiune asupra întregului lanț economic", continua Paul-Dieter Cîrlanaru, CEO CITR.

Datoriile totale cresc la 239 miliarde euro

La nivel agregat, în anul 2024 datoriile companiilor de impact au urcat la 239 miliarde euro, cu 11 miliarde mai mult decât în 2023. Deşi ritmul de creştere este mai moderat decât în 2023, structura îndatorarii se schimba vizibil: scade expunerea în industriile productive și crește în sectoarele de servicii și investiții.

Cele mai mari salturi de îndatorare s-au înregistrat în tranzacţiile imobiliare (+42%, +7,8 mld. euro) şi energie (+24%, +3,2 mld. euro), urmate de comerț (+8%), în timp ce construcțiile (-16%) și industria prelucratoare (-3%) și-au redus datoriile.

Aceasta evoluție confirma faptul ca economia se bazeaza tot mai mult pe finanțare externa, fara o creștere reala a profitabilitații.

Insolvențele iminente, la cel mai ridicat nivel al deceniului

Numarul companiilor de impact aflate în insolvența iminenta – adica entitați cu dezechilibre severe, dar înca funcționale – a ajuns la 8.749, cel mai ridicat nivel din ultimii zece ani, în creștere cu 7% fața de 2023.

Din total, 5.244 se aflau deja în aceasta situație anul trecut și nu au reușit redresarea, 872 provin direct din

categoria finanţabila, 1.048 din categoria restructurabila, iar 1.585 sunt companii nou intrate – entitaţi care au depaşit pragul de 1 milion de euro în active, dar se confrunta deja cu dificultaţi financiare.

Cele mai multe companii nou intrate în insolvenţa iminenta provin din construcţii (20%), tranzacţii imobiliare (17%), agricultura (14%), comerţ (13%) și industrie prelucratoare (12%).

Prevenția financiara – de la reacție, în strategie

Zona de dificultate, formata din companiile restructurabile şi cele aflate în insolvenţa iminenta, include peste 19.000 de companii, adica 42% din totalul companiilor de impact. Acestea sunt entitaţi care, în forma actuala, nu pot fi finanţate şi au nevoie de masuri de restructurare sau reorganizare.

„*Cifrele arata o economie care se adapteaza, dar fara a se reface. Restructurarea și concordatul preventiv devin instrumente strategice, nu soluții de urgența. Momentul intervenției este decisiv – companiile care acționeaza din timp pot transforma dificultatea într-o noua etapa de creștere*”, subliniaza Paul-Dieter Cîrlanaru, CEO CITR.

Acordul de restructurare și **concordatul preventiv** sunt mecanisme legale de prevenire, introduse prin **Legea nr. 85/2014**, care permit companiilor aflate în dificultate sa își reorganizeze activitatea **înainte** de a ajunge în incapacitate de plata, deci în insolvența.

Acordul de restructurare este un mecanism negociat între companie și creditori, confirmat de instanța, prin care se stabilesc masuri concrete de redresare financiara, fara suspendarea activității. **Concordatul preventiv** are o componenta mai formala, implicând o procedura judiciara supravegheata, prin care compania obține protecție temporara fața de creditori în timp ce aplica un plan de restructurare aprobat. Ambele mecanisme ofera companiilor șansa de a se redresa în condiții controlate, protejând în același timp locurile de munca și relațiile comerciale esențiale.